

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir
Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Stratulat Galina și Boico Victor

juducând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, în cauza penală privindu-i pe

Moraru Ion xxxxx, *născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx;*

Turta Vladislav xxxxx, *născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx;*

Novicov Anatolie xxxxx, *născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx;*

Creangă Igor xxxxx, *născut la xxxxx, originar din xxxxx și domiciliat xxxxx*

și

Matran Andrei xxxxx, *născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.04.2014 – 01.08.2014;

Instanța de apel: 19.09.2014 – 27.10.2015;

Instanța de recurs: 12.01.2016 – 12.04.2016;

Instanța de apel: 16.05.2016 – 28.11.2017;

Instanța de recurs: 27.04.2018 – 18.09.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 01 august 2014 **Matran Andrei, Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor** au fost recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, fiindu-le stabilită pedeapsă fiecăruia sub formă de amendă în mărime de câte 500 unități convenționale.

Potereanu Gheorghe a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale.

Moraru Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b), art.186 alin.(2) lit. b), c), d) și art.187 alin.(1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsă:

- pe art.287 alin.(2) lit. b) Cod Penal - 2 ani închisoare;
- pe art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod Penal - 2 ani închisoare.

În temeiul art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor, i-a fost stabilită lui Moraru Ion pedeapsă definitivă sub formă de 2 ani și 6 luni închisoare, cu suspendarea executării acesteia în baza art.90 Cod penal, pe termen de probă de 2 ani.

A fost încetată cauza penală în privința lui **Moraru Ion**, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(1) Cod penal, pe episodul sustragerii în mod deschis a bunurilor materiale de la mama sa Udrea Angela, în rezultatul împăcării părților.

Matran Andrei, Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor și Moraru Ion, au fost achitați în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

A fost admisă acțiunea civilă a Liceului teoretic „Tudor Vladimirescu”, s-a dispus încasarea de la Moraru Ion și Potereanu Gheorghe în mod solidar în beneficiul Liceului teoretic „Tudor Vladimirescu” a prejudiciului material în sumă de 12 252 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, *in fapt*, prima instanță a reținut, că inculpatul Moraru Ion și Potereanu Gheorghe la data de 17.10.2013, aproximativ la ora 21.00, în urma unei înțelegeri prealabile și acționând de comun acord, împărțind între ei rolurile, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, profitând de faptul că nu sunt văzuți de nimeni, prin deteriorarea geamului din termopan, au pătruns în interiorul Liceului Teoretic „Tudor Vladimirescu”, amplasat pe str. Plaiului 17 mun. Chișinău, de unde în mod tainic au sustras din biroul directorului un calculator de model „Asus” cu accesoriile acestuia și anume monitorul, blocul de sistem și tastatura în valoare de 5 904 lei, două dispozitive „video proiectoare” în valoare totală de 18 600 lei, după care cu bunurile sustrate au părăsit locul comiterii infracțiunii, însușindu-le, prin ce i-au cauzat părții vătămate o pagubă materială în proporții considerabile în valoare totală de 24 504 lei.

Tot el, Moraru Ion împreună cu Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor, Matran Andrei la data de 03.01.2014, aproximativ ora 02:00, prin înțelegere prealabilă și participatie simplă, aflându-se pe str. Burebista 17, mun. Chișinău, care este loc public, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, în prezența unor persoane aflate în stradă, i-au aplicat lui Lupu Gheorghe mai multe lovituri cu picioarele peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i vătămări corporale ușoare.

Tot el, Moraru Ion la 03.04.2014, aproximativ ora 09:20, aflându-se la domiciliul situat în mun. Chișinău, str. Sarmisegetusa 35/2, ap. 23, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane și însușirii lor ulterioare, a inițiat un conflict cu mama sa Udrea Angela, care este invalid de gradul I și i-a smuls din mână banii în sumă de 169 lei, după care cu banii sustrași a părăsit locul comiterii infracțiunii.

Inculpații Moraru Ion, Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor, Matran Andrei se învinuiesc în faptul că la data de 03.01.2014, aproximativ ora 02:00, prin înțelegere prealabilă și participație simplă, aflându-se pe str. Burebista 17, mun. Chișinău, în timp ce comiteau acțiuni huliganice, intenționat, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, aplicând violență nepericuloasă pentru viață și sănătatea lui Lupu Gheorghe, manifestată prin doborârea ultimului la pământ, au sustras în mod deschis de la Lupu Gheorghe un lăntișor din aur cu greutatea de 20 grame, cu prețul de 9 000 lei.

3. Nefiind de acord cu sentința procurorul a contestat-o cu apel, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Turta Vladislav Constantin, Novicov Anatol Pavel, Creangă Igor Victor, Matran Andrei Victor, să fie recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunilor prevăzute de:

- art.287 alin (2) lit. b) Cod penal și să le fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani;

- art.187 alin.(2) lit. e), f) Cod penal și să le fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, fără amendă.

În temeiul art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni să le fie stabilită pedeapsa definitivă de 7 ani închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Moraru Ion Vladimir să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de:

- art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal și să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani;

- art.187 alin.(2) lit. e), f) Cod penal și să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani;

- art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal și să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani.

În temeiul art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, de stabilit lui Moraru Ion pedeapsă definitivă de 8 ani închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea apelului, procurorul a invocat că instanța de judecată unilateral a examinat probele prezentate privind faptul sustragerii deschise a lăntișorului din aur de la gâtul lui Lupu Gheorghe și a motivat achitarea inculpaților Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor, Matran Andrei și Moraru Ion pe art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, prin faptul că în cadrul ședinței de judecată nu au fost prezentate careva probe concludente, pertinente despre sustragerea acestui bun, inițial partea vătămată nu a declarat organelor de

drept despre sustragerea lanțului de la gât, nu a înaintat o acțiune civilă față de inculpați pentru repararea prejudiciului cauzat prin sustragere. Instanța a pus în baza sentinței de achitare declarațiile inculpaților date în cadrul urmăririi penale și în instanța de judecată, în care ultimii nu au recunoscut faptul comiterii jafului și au declarat că nu au văzut la Lupu Gheorghe vreun lanț de aur la gât și nimeni nu i l-a sustras.

La adoptarea sentinței de achitare instanța de judecată nu a dat o apreciere critică declarațiilor făcute în cadrul urmăririi penale de către partea vătămată Lupu Gheorghe din care rezultă, că la 02.01.2014, aproximativ la orele 03:00, ieșind din barul „Relax” din str. Burebista 17, mun. Chișinău și traversând strada împreună cu prietenii săi, a fost înconjurat de mai multe persoane necunoscute care i-au aplicat lovituri cu picioarele și cu un obiect necunoscut în cap și peste corp, în timpul acțiunilor huliganice a fost sustras un lăntișor din aur care se afla la piept. După adresarea lui la organele de poliție, i-au fost prezentate imaginile video din incinta barului „Relax” de la acea dată, unde a recunoscut persoanele care l-au atacat, deoarece s-au aflat și ele în incinta barului, consumând băuturi și careva conflicte cu ei nu a avut în bar și nici nu-i cunoștea. Faptul dispariției lanțului a observat abia a doua zi din motiv că în seara respectivă se simțea foarte rău și nu era în stare să observe lipsa acestuia. Reiese că Lupu Gheorghe a declarat organelor de drept în moment ce și-a revenit și starea sănătății a permis de a face declarații.

Declarații analogice cu ale părții vătămate au depus și martorii Chetreanu Pavel, Safaler Constantin și xxxxx, care au declarat cu lux de amănunte cele întâmplate, de asemenea, în instanța de judecată au descris persoana, care avea tatuaj pe gât și în ședința de judecată s-a stabilit că această persoană este Creangă Igor, care l-a lovit primul pe Lupu Gheorghe și a sustras lăntișorul de la gât.

Apelantul a menționat că instanța de judecată a apreciat unilateral declarațiile martorului xxxxx motivând faptul că ultima a depus declarații în apărarea părții vătămate Lungu Gheorghe din motiv că sunt amici, fapt ce se dezminte prin declarațiile date de ultima în instanța de judecată, declarând că la moment nu este nici într-o relație cu partea vătămată, mai mult ca atât ultimul este plecat peste hotarele Republicii Moldova și nu comunică cu el.

Instanța de judecată neîntemeiat a recalificat acțiunile inculpatului Moraru Ion pe art.187 alin.(1) Cod penal și a încetat cauza penală pe faptul sustragerii deschise a sumei de 169 lei de la mama sa Udrea Angela, în rezultatul împăcării părților.

În cadrul ședinței de judecată partea vătămată Udrea Angela a declarat că pentru ea suma respectivă este considerabilă și nu a depus cerere prin care ar fi solicitat încetarea cauzei penale, mai mult ca atât, inculpatul Moraru Ion nu recunoaște faptul sustragerii în mod deschis a banilor de la mama sa Udrea Angela.

Conform art.109 Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor pentru infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute de capitolele II-IV din partea specială. Inculpatul Moraru Ion, la comiterea infracțiunii nu era minor, a comis o infracțiune care nu face parte din categoria infracțiunilor menționate în articolele respective din care considerente reiese că instanța nu a

motivată nici într-un fel recalificarea acțiunilor inculpatului pe art.187 alin.(1) Cod penal și a dispus încetarea procesului penal.

Apelantul a concluzionat că instanța de judecată a pronunțat o sentință fără să facă o analiză amplă a probelor administrate pe dosar, examinându-le pe cele administrate unilateral, incomplet, superficial și tendențios ceea ce a și dus la pronunțarea unei sentințe care urmează a fi anulată ca neîntemeiată.

Referitor la stabilirea pedepsei, procurorul a indicat că instanța nu a apreciat corect scopul pedepsei menționate în art.62 alin.(2) Cod penal, care stipulează că pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea condamnatului precum și prevenirea comiterii unor noi infracțiuni din partea acestuia.

La stabilirea pedepsei sub formă de amendă instanța urma să țină cont de pericolul social al infracțiunii, personalitatea condamnatilor, comportamentul acestora până și după comiterea infracțiunilor, faptul că în cadrul urmăririi penale și examinării dosarului penal în instanța de judecată condamnatii nu au întreprins nici o măsură privind recuperarea prejudiciului material părții vătămate, nu sânt încadrați în câmpul muncii, duc un mod de viață neordinar, astfel, pedeapsa stabilită sub formă de amendă nu-și va atinge scopul.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2015, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către procuror, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a indicat că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a ajuns la concluzia că inculpații Moraru Ion, Potereanu Gheorghe, Turta Vladislav, Novicov Anatolie, Creangă Igor și Matran Andrei au săvârșit infracțiunile în circumstanțele constatate și a aplicat o pedeapsă echitabilă inculpaților.

Instanța de apel a reținut că, în ședința de judecată nici unul din indicii calificativi prevăzută la art.187 alin.(2) lit. c) Cod penal, nu s-au confirmat. Astfel, partea vătămată Udrea Angela, fiind audiată în cadrul ședinței de judecată, a declarat că fiul i-a luat din mână 169 lei, dar careva acte de violență nu a aplicat.

Nu s-a confirmat nici semnul calificativ - prejudiciu considerabil. Instanța a constatat că suma sustrasă este de 169 lei, în timp ce partea vătămată are un câștig lunar de 1 000 lei, care se compune din pensia pentru invaliditate și compensațiile acordate de stat. Ea locuiește cu familia fiului mai mare, care contribuie la achitarea serviciilor comunale și alte cheltuieli ale familiei. Astfel, reieșind din suma sustrasă și venitul lunar al părții vătămate, instanța de judecată a apreciat prejudiciul cauzat ca fiind ne considerabil.

Prin urmare, acțiunile inculpatului Moraru Ion corect au fost reîncadrate pe acest episod de la art.187 alin.(2) lit. c) Cod penal la art.187 alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi: „jaf - adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane”.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, partea vătămată Udrea Angela a depus cerere de încetare a procesului penal în privința lui Moraru Ion pe capătul de învinuire menționat, din motiv că s-a împăcat cu inculpatul și nu mai are pretenții față de acesta. Cererea a fost întemeiată în baza art.109 Cod penal.

Astfel, ținând cont de circumstanțele enunțate mai sus, instanța de apel a reținut că, corect instanța de fond examinând cererea de încetare a procesului penal în legătură cu împăcarea părților a admis-o parțial dispunând încetarea procesului penal în privința inculpatului Moraru Ion în baza art.187 alin.(1) Cod penal.

Cu privire la învinuirea inculpaților Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor, Matran Andrei și Moraru Ion, pe episodul sustragerii deschise a bunurilor părții vătămate Lupu Gheorghe, instanța de apel a menționat că, justificat prima instanță a conchis că careva probe concludente, pertinente despre sustragerea lanțului de aur de la gâtul părții vătămate nu au fost prezentate. Inculpații Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor, Matran Andrei și Moraru Ion nu au recunoscut fapta imputată. Partea vătămată, Lupu Gheorghe, nu s-a prezentat la ședința de judecată pentru a face careva explicații, nu a înaintat o acțiune civilă față de inculpați pentru repararea prejudiciului cauzat prin sustragere.

Totodată, instanța de apel a mai reținut că, partea vătămată la data de 09.01.2014 s-a adresat cu plângere la organul de urmărire penală, solicitând atragerea la răspundere penală a persoanelor necunoscute care la data de 03.01.2014 l-au agresat fizic, după care au fugit. Despre sustragerea de bunuri, anume lanțul de aur de 20 gr. nimic nu a comunicat. Fiind inițial chestionat de colaboratorii de poliție la 09.01.2013, partea vătămată Lupu Gheorghe de asemenea a explicat că la 03.01.2013 a fost bătut de niște necunoscuți, dar nimic nu a comunicat despre sustragerea lanțului de aur.

Și martorii Trocin Ghenadii, lucrător al barului „Relax”, Ghenciu Alexandru, Rusu Pavel, colaboratori al IP Botanica, care nemijlocit au discutat cu partea vătămată imediat ce a fost agresat, au declarat că partea vătămată s-a plâns pe faptul că a fost bătut de persoane necunoscute și nimic nu a comunicat despre sustragerea de bunuri.

Martorul Safaler Constantin, atât la urmărirea penală, cât și în ședința de judecată a declarat că despre faptul că lui Lupu Gheorghe în timpul bătăii i s-a sustras lanțul de aur nu i-a comunicat nimeni și nici el nu a văzut acest fapt.

Totodată, instanța de apel a reținut că, acuzarea a prezentat o singură probă în acest sens, declarațiile martorului minor xxxxx, care abia la 09.01.2014 a declarat că lui Lupu Gheorghe i s-a sustras lanțul de aur. Prima instanță a apreciat critic aceste declarații, fiindcă ea se afla în relații amoroase cu partea vătămată. Mai mult ca atât, în seara când Lupu Gheorghe a fost atacat de inculpați, el era îmbrăcat în scurtă, pulover și lanțul nu era la vedere.

Astfel, prima instanță corect a stabilit că inculpații Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor, Matran Andrei și Moraru Ion urmează a fi achitați pe acest episod, din motiv că nu a fost constatată existența faptei infracțiunii.

Referitor la stabilirea pedepsei penale, instanța de apel a conchis că, instanța de fond întemeiat a acordat o deplină eficiență prevederilor art.61 și art.75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, care conform art.16 Cod penal, sunt mai puțin grave; de motivul acestora, de persoana celor vinovați; de circumstanțele cauzei care atenuează și agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovaților, lipsa antecedentelor penale în privința inculpaților Turta Vladislav, Creangă

Igor, Matran Andrei și Moraru Ion, iar în privința inculpatului Novicov Anatol prezența antecedentelor penale.

Conform art.79 Cod penal, minoratul inculpatului Moraru Ion reprezintă o circumstanță excepțională.

Din considerentele menționate, instanța de apel a considerat că, prima instanță just a concluzionat că reeducarea și corectarea inculpaților Turta Vladislav, Creangă Igor, Matran Andrei și Novicov Anatol este posibilă și rațională fără izolarea acestora de societate, prin aplicarea sancțiunii cu amendă, fapt determinat de circumstanțele cauzei.

Totodată, instanța de apel a stabilit că, prima instanță corect i-a stabilit inculpatului Moraru Ion o pedeapsă sub formă de închisoare în limita minimă prevăzută de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, sub formă de 2 ani închisoare; pe art.186 alin.(2), lit. b), c), d) Cod penal, sub formă de 2 ani închisoare.

Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate lui Moraru Ion, corect i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 2 ani și 6 luni închisoare.

Totodată, având în vedere circumstanțele pricinii, prima instanță justificat, în baza art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită inculpatului Moraru Ion a suspendat-o condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Instanța de apel a considerat că, întemeiat instanța de fond a admis acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Administrația Liceului Teoretic „Tudor Vladimirescu” încasând de la inculpații Moraru Ion și Potereanu Gheorghe mărimea prejudiciului în sumă de 12 252 lei, cauzat prin furtul calculatorului și a proiectoarelor, dat fiind faptul că în cadrul judecării cauzei părinții lui Potereanu Gheorghe au achitat liceului parțial suma de 12 252 lei.

Referitor la inculpatul Potereanu Gheorghe, procurorul nu a atacat cu apel sentința, din care motiv în privința acestuia instanța de apel nu s-a expus.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan, prin care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Procurorul și-a întemeiat recursul pe prevederile art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, invocând următoarele argumente:

- referitor la episodul de sustragere deschisă de către inculpatul Moraru Ion a sumei de 169 lei de la Udrea Angela, consideră că instanța de apel nu a luat în considerație declarațiile părții vătămate, făcute inițial prin cererea depusă organului de poliție „... 169 lei pentru mine este considerabilă”(f.d.6 vol. III), și în instanța de judecată „... eu primesc aproximativ 1 000 de lei lunar, dar trebuie să-i întrețin pe toți și să achit serviciile comunale cu acești bani, ... Ion mi-a smuls banii din mână fără voia mea”. Aceste declarații sânt confirmate și prin declarațiile martorilor P. Rusu și E. Pivin. Astfel, instanțele de fond nu au luat în considerație că pentru partea vătămată Udrea Angela fiind invalidă de gradul I și având la întreținere patru persoane, achitând și serviciile comunale, suma de 169 lei este una considerabilă;

- referitor la episodul sustragerii deschise de către inculpații Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor, Matran Andrei și Moraru Ion a lăntișorului din aur de la partea vătămată Lupu Gheorghe, acuzarea la fel consideră soluția de achitare a instanței de fond, menținută de către instanța de apel, una neconvingătoare;

- instanța de apel nu s-a expus asupra declarațiilor martorilor Chetreanu Pavel, xxxxx și Safaler Constantin, care au declarat că partea vătămată Lupu Gheorghe le-a spus, că i-a fost sustras lăntișorul de la gât, au mai confirmat, că până la incident au văzut la gât la partea vătămată acel lăntișor;

- la individualizarea pedepsei stabilite inculpaților Moraru Ion, Potereanu Gheorghe, Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor, Matran Andrei nu s-a ținut cont de comiterea infracțiunii de huliganism prin coparticipare, de motivul comiterii și personalitatea inculpaților, caracterizarea acestora, gradul de pericol social al infracțiunilor prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal și art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 aprilie 2016, recursul ordinar declarat de procuror a fost admis, casată parțial decizia instanței de apel în partea achitării inculpaților Moraru Ion, Potereanu Gheorghe, Turta Vladislav, Novicov Anatolie, Creangă Victor și Matran Andrei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel în această parte, într-un alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile instanței de apel se mențin.

8. În motivarea deciziei adoptate, instanța de recurs a indicat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către procuror în apelul declarat.

Așadar, instanța de recurs a menționat că instanțele de fond, au efectuat o analiză generală a circumstanțelor de fapt și după cum invocă și recurentul au apreciat critic declarațiile făcute atât în cadrul urmăririi penale, cât în cadrul ședințelor instanței de judecată, de către partea vătămată Lupu Gheorghe, precum și a declarațiilor martorilor xxxxx și Chetrianu Pavel (f.d.28-30 vol. IV) care au declarat cu lux de amănunte cele întâmplate în seara de 03.01.2014.

Cu privire la aprecierea unilaterală a declarațiilor date de xxxxx, de către instanțele judecătorești inferioare, din motiv că ultima și partea vătămată Lupu Gheorghe se aflau în relații amicale la momentul comiterii infracțiunii, instanța de recurs a constatat că este una pripită, deoarece xxxxx a depus declarațiile respective sub jurământ în conformitate cu prevederile art.108 Cod de procedură penală, fiind preîntâmpinată de răspunderea penală pentru depunerea declarațiilor false, fapt pentru care s-a semnat, iar temeieri de punere la îndoială veridicitatea acestora nu s-a identificat de către instanța de recurs. Iar instanța de apel, în acest sens, a omis să elucideze toate circumstanțele esențiale ale cauzei.

Mai mult, declarațiile date de către martorul xxxxx și Chetrianu Pavel, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul ședinței de judecată sunt consecvente și consecutive.

9. Rejudecând cauza, prin decizia din 28 noiembrie 2017, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a respins apelurile procurorului Goncear Taisia, cu menținerea sentinței primei instanțe, în partea achitării inculpaților Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor, Matran Andrei, Moraru Ion, învinuți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.187

alin.(2) lit. b), e) Cod penal (pe episodul jafului din 03.01.2014 în privința lui Lupu Gheorghe).

10. Instanța de apel verificând probele cercetate de prima instanță, a conchis că învinuirea înaintată în baza art.187 alin. (2) lit. b), e) Cod penal inculpaților, nu și-a găsit confirmarea, iar prima instanță în mod justificat a ajuns la concluzia că probele prezentate de acuzatorul de stat sunt insuficiente pentru a demonstra vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii de jaf și a pronunțat corect o sentință de achitare, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Așadar, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt și de drept, care ar impune casarea sentinței adoptate în partea achitării inculpaților. Instanța de apel a considerat că afirmațiile acuzării cu privire la netemeinicia sentinței în această parte, reprezintă opinia subiectivă a apelantului.

Prima instanță în sentința adoptată corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul achitării inculpaților, luând în vedere probele prezentate de către partea acuzării și cercetate în ședința de judecată, care au fost apreciate potrivit art.101 Cod de procedură penală, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, just ajungând la concluzia cu privire la necesitatea achitării inculpaților, deoarece nu au fost prezentate probe verosimile în acest sens.

Cu referire la invocarea de către procuror în cererea de apel ca probe de acuzare și verificarea probelor de către procuror prin citirea declarațiilor părții vătămate Lupu Gheorghe depuse în cadrul urmăririi penale, fără a fi efectuată confruntarea între partea vătămată și inculpați, a martorilor acuzării date în cadrul urmăririi penale și în prima instanță, instanța de apel nu le poate pune la baza unei hotărâri de condamnare a inculpaților.

Potrivit materialelor cauzei, instanța de apel conchide că declarațiile părții vătămate, a martorilor acuzării depuse atât în cadrul urmăririi penale cât și în prima instanță, solicitați și în apelul procurorului, ar constitui mărturii acuzatorii susceptibile să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpaților, doar în cazul că se asigură audierea acestora din nou în instanța de apel. Partea vătămată Lupu Gheorghe nu a fost audiat nici în prima instanță, deși procurorul a solicitat instanței de apel pronunțarea unei hotărâri de condamnare, după ce a fost adoptată o sentință de achitare. Procurorul a prezentat documente confirmative privitoare la imposibilitatea prezentării părții vătămate în instanța de apel pentru audierea acestui, pe motiv că nu mai locuiește pe adresa indicată în dosarul penal, fiind imposibil de stabilit locul aflării lui. Totodată, partea vătămată nu a fost audiat nici în prima instanță și nici nu a fost efectuate acțiuni de confruntare la urmărirea penală între partea vătămată și inculpați, iar în privința celorlalți martori nici nu a prezentat probe privind imposibilitatea asigurării prezentării în ședința de judecată.

Astfel, instanța de apel reieșind din considerentul că examinează legalitatea unei sentințe de achitare a inculpatului, nu poate pune la baza unei sentințe de condamnare declarațiile părții vătămate, a martorilor acuzării depuse atât în cadrul urmăririi penale cât și în prima instanță fără a fi audiați nemijlocit din nou în ședința instanței de apel, pentru a nu

încălca principiul nemijlocirii procesului penal, principiul contradictorialității în procesul penal, egalității armelor și prezumția nevinovăției.

Având în vedere dispozițiile art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, aplicarea acestor prevederi în practica judiciară națională, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel. La fel, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile părții vătămate, martorilor și declarațiile inculpatului, același dosar, în temeiul căruia fusese achitat în primă instanță. Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a anumitor martori ai acușării solicitați de părți (hotărârile CEDO Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72, și Dănila împotriva României din 8 martie 2007, § 62-63).

Martorii acușării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acușatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului (hotărârea CEDO Spănu împotriva României din 29 aprilie 2008, §60).

Se precizează că în ședința Curții de Apel au fost prezenți doar inculpații Turta Vladislav, Matran Andrei, Creangă Gheorghe și Novicov Anatol, care s-au folosit de dreptul de a refuza să dea careva declarații, iar potrivit depozițiilor acestora date în prima instanță, toți inculpații recunosc că a avut loc un conflict între ei și partea vătămată, recunosc că toți i-au aplicat lovituri, însă neagă că i-ar fi rupt și sustras lui Lupu Gheorghe un careva lăntșor de aur.

Instanța de apel a reținut că partea acușării nu a asigurat prezența părții vătămate Lupu Gheorghe pentru a fi audiată nici în prima instanță și nici în instanța de apel - care nu a fost audiată nici în cadrul ședinței instanței de fond, ci doar în cadrul urmăririi penale. Nu a fost asigurată de către acușator prezența martorilor Chetrian Pavel, xxxxx și Safaler Constantin, pe declarațiile cărora procurorul își fundamentează învinuirea. În aceeași ordine de idei, alți martori suplimentari, alte probe suplimentare decât cele cercetate și apreciate de prima instanță în sentința de achitare, nu s-a solicitat a fi cercetate, astfel instanța de apel fiind pusă în imposibilitatea de a cerceta probele acușării în conformitate cu procedura legală enunțată supra, prevăzută de art.415 alin.(2/1) Cod de procedură penală.

Declarațiile părții vătămate Lupu Gheorghe depuse în cadrul urmăririi penale, susceptibile să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpaților, nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, or, prezența părții vătămate nu a fost asigurată pentru a fi audiată nici în instanța de fond, nici în instanța de apel, iar mărturiile depuse la urmărire penală nu pot fi reținute și puse la baza sentinței de condamnare.

Totodată, instanța de apel a fost de acord cu constatarea instanței de fond, potrivit căreia partea vătămată la data de 09.01.2014 s-a adresat cu plângere la organul de urmărire penală, solicitând atragerea la răspundere penală a persoanelor necunoscute care la data de 03.01.2014 l-au gresat fizic, după ce au fugit. Despre sustragerea a careva bunuri, în special lanțul de aur de 20 grame, nu a comunicat nimic (f.d.19 vol. II).

În timp ce prima instanță a adoptat o hotărâre de achitare a inculpaților de sub învinuirea de comitere a jafului, instanța de apel a constatat că nu pot fi condamnați inculpații pe aceleași probe, fără a avea la dispoziție probatoriul invocat de acuzare pentru cercetarea nemijlocită cu participarea părților, dar și oarecare probe suplimentare pe care acuzarea de stat urma să le prezinte în sprijinul apelului declarat.

Instanța de apel a reiterat că probatoriul prezentat nu demonstrează vinovăția inculpaților Moraru Ion, Turta Vladislav, Matran Andrei, Creangă Igor și Novicov Anatol în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, nefiind constatăată existența faptului infracțiunii.

Generalizând asupra celor invocate, instanța de apel a constatat că instanța de fond a adoptat o soluție legală, întemeiată și motivată cu privire la achitarea inculpaților Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor, Matran Andrei, Moraru Ion, învinuiți în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2), lit. b), e) Cod penal (pe episodul jafului din 03.01.2014 în privința lui Lupu Gheorghe), astfel încât instanța de apel a ajuns la ferma concluzie despre necesitatea respingerii ca fiind nefondate apelurile declarate de către procuror.

11. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, a contestat-o cu recurs ordinar prin care solicită casarea parțială a deciziei în partea achitării inculpaților de comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, cu remiterea cauzei penale la rejudecare în această parte de către instanța de apel, în altă componentă de judecată.

În motivarea recursului ordinar, procurorul a indicat că instanțele de judecată nu au ținut cont de probele administrate la dosar și de cronologia acțiunilor întreprinse de inculpat în vederea realizării faptei imputate, fapt în temeiul căruia în mod greșit le-au apreciat și analizat la dispunerea achitării inculpaților Moraru Ion, Turta Vladislav, Novicov Anatolie, Creangă Igor și Matran Andrei.

Analizând decizia recurată, în prim plan, acuzarea consideră că eroarea admisă de către instanțele de judecată cu privire la aprecierea declarațiilor părții vătămate, este manifestată prin poziția ambiguă la aprecierea acestor declarații.

Astfel, din conținutul declarațiilor părții vătămate Lupu Gheorghe, se constată cu certitudine faptul că dânsului i-a fost sustras acel lanț din aur de către inculpați și că i-a fost sustras anume în momentul atacului de către inculpați.

Prin urmare, acuzarea consideră că este ambiguă poziția instanțelor la aprecierea declarațiilor părții vătămate Lupu Gheorghe, or pe de o parte, instanțele admite ca veridice circumstanțele expuse de către el cu privire la atacul comis de către inculpați, circumstanțele în care a fost săvârșit acest atac, precum și acțiunile inculpaților în procesul atacului săvârșit asupra părții vătămate, ca pe de altă parte, instanțele să respingă declarațiile lui Lupu Gheorghe cu privire la sustragerea aceluia lanț.

Concluzionând cele mai sus expuse, recurentul susține că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către procuror în apel, din ce reiese că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției

contrazice dispozitivul hotărârii, ceea ce echivalează conform prevederilor art.435 Cod de procedură penală cu nerezolvarea fondului apelului, din care considerente decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel.

12. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel, prin care s-a menținut achitarea lui Matran Andrei, Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor, Moraru Ion învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea hotărârii atacate și să dispună rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, dacă constată că eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Totodată, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Colegiul penal lărgit remarcă că instanța de apel a rejudecat cauza doar în partea achitării inculpaților pe episodul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal în privința lui Lupu Gheorghe, din motiv că în celelalte dispoziții au fost menținute de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție prin decizia din 12 aprilie 2016, deci, Colegiul se va expune doar în această parte.

Potrivit prevederilor din art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct.8), 419, 436 alin.(1), (2) Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate de apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi-evazivi, reprezintă motiv de casare.

Totodată, potrivit art.101 alin.(4) Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe, la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Colegiul penal lărgit constată temeinicia motivelor invocate de către procuror în recursul declarat și că la adoptarea deciziei, instanța de apel nu s-a pronunțat pe motivele invocate de procuror în apelul său.

În continuare, Colegiul penal lărgit menționează că, instanțele de fond, au efectuat o analiză generală a circumstanțelor de fapt și după cum invocă și recurentul au apreciat critic declarațiile făcute atât în cadrul urmăririi penale, cât în cadrul instanței de judecată, de către

partea vătămată Lupu Gheorghe, precum și a declarațiilor martorilor xxxxx și Chetrianu Pavel (f.d.28-30 vol. IV) care au declarat cu lux de amănunte cele întâmplate în seara de 03.01.2014.

Mai mult ca atât, Colegiul remarcă că instanța de apel a judecat cauza fără a lua în considerație indicațiile instanței ierarhic superioare, descrise în decizia adoptată la 12 aprilie 2016, astfel încălcând dispozițiile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, care stipulează că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sânt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Așadar, instanța de apel ignorând indicațiile instanței superioare și dând o apreciere eronată declarațiilor părții vătămate Lupu Gheorghe, precum și a declarațiilor martorilor xxxxx și Chetrianu Pavel, a constatat greșit că vinovăția inculpaților Matran Andrei, Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor și Moraru Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, nu a fost dovedită prin probe directe și concludente.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei pentru rejudecarea apelului, din punctul de vedere al prezenței erorii de drept prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, erori care nu pot fi corectate de către instanța de recurs ordinar.

Având în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel în partea achitării lui Matran Andrei, Turta Vladislav, Novicov Anatol, Creangă Igor și Moraru Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să cerceteze, să verifice și să aprecieze aprofundat probele administrate pe parcursul procesului penal în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, și să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, în cauza penală privindu-i pe *Moraru Ion xxxxx, Turta Vladislav xxxxx, Novicov Anatolie xxxxx, Creangă Igor xxxxx și Matran Andrei xxxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 18 octombrie 2018.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Stratulat Galina

Boico Victor